

# Ubachsbergs dialect -> NL

Dit woordenboek Ubachsbergs bevat 13 gezegden, 347 woorden en 5 opmerkingen.

## 13 gezegden

- De mam had de boks ah - Moeder is de baas in huis
- Doeëdeschildje - Bidprentje
- Ee richtig votloak - Een echte onbenul
- Es 't schnieët in der drek da vrüst 't dat 't vrekt - Als het regent in de modder gaat het heel hard vriezen
- Hèe had inne ek aaf - Hij is niet goed wijs
- Ing groeëte moel - Een grote mond
- Ing groeëte moel hubbe - Opscheppen
- Op'n näere - In de gang
- Plank in 't loak! - Doe de deur dicht!
- Schiet aan de lüi hubbe - Lak aan iedereen hebben
- Toekniepetig gezich - Gesloten gezicht
- Verwende póét - Verwend kind
- Vür hondskloeëte - Voor spek en bonen

## 347 woorden

- 't Fien van os - Mijn zus Fien
- 't vruest baksting - Hard vriezen
- (Vinster)sjlaag - Raamluik
- Aeëpel - Aardappel
- Apenüet - Pindanootjes
- Astrant - Brutaal
- Baar - Kruik
- Badding - Balk (hout)
- Bakkes - Bakhuis
- Batteraaf - Bengel
- Bedoere - Beklagen
- Begreffenis - Begraffenis
- Behei make - Opscheppen
- Behei make - Opscheppen / snoeven
- Beheimake - Opscheppen
- Bezeken - Bedriegen
- Biddekoetsj - Bedstee
- Biend - Stropdas
- Bies - Noordenwind
- Bingel - Kousenband
- Bingele - Koussenophouders
- Bloodpoetes - Balkenbrei
- Blutch - Deuk
- Boam - Achterwerk
- Boks - Broek
- Bokseboam - Peuter
- Boomnoeët - Walnoot

- Bottermilk - Karnemelk
- Bottram - Boterham
- Brak - Bouwval
- Breer - Hek
- Bret - Plank
- Breuzel - Onzin
- Breuzele - Kletsen
- Breuzele - Onzin praten
- Bromelen - Bramen
- Bronk - Processie
- Broor - Broer
- Būd - Teil
- Bühl - Zak (b.v. meel)
- Bül - Piemel
- Bül - Zak
- Bülleboкс - pofbroek
- Canadas - Canadese populier
- D'r Hub van os - Mijn broer Hub
- Din - Dorsvloer
- Doeësch - Dorst
- Doefes - Duivenhok
- Doem - Duim
- Domgroaf - Deugniet
- Dresche - Dorsen
- Dreschen - Dorsen
- Drupke - Borreltje
- Dusch - Tafel
- Döälke - Kauwtje
- Dörpel - Drempel
- Ekspater - Cultivator
- Endemoos - Kroos
- Eppel - Appels
- Erme hoas - Stakker
- Ermoot - Armoede
- Fieloer - Gluiperd
- Fieloer - Huichelaar
- Flabbes - Dwaas
- Flabbes - Mafkees
- Floep - Angst
- Gaat - Moestuin
- Gats - Steegje
- Géelgüetsch - Geelgors
- Gèesch - Gerst
- Gehing - Scharnier
- Gen Berg - Ubachsberg
- Geschier - Gereedschap
- Gezet - Krant
- Gezit - Krant
- Graaf - Greppel
- Graafsjub - Spade
- Granke - Zeurend vragen
- Grellig - Hevig
- Greune - Fluim

- Grieëniezer - Huilebalk
- Grielache - Grijnzen
- Griene - Huilen
- Grienien - Huilen
- Grieniezer - Huilebalk
- Grup - Goot
- Grüemel - Kruimel
- Grüetsch - Trots
- Grül - Kommetje
- Grül - Pot
- Haam - Hoofdstel
- Heggeadvokaat - Betweter
- Heggeseerel - Haagzuring
- Helpe - Bretels
- Heuëdkieës - Hoofdkaas
- Hieëring - Haring
- Hoas - Hals
- Hoddele - Klungelen
- Hoddelen - Prutsen
- Hoeëmel - Hommel
- Hoenes - Stommerik
- Hoeswei - Weiland bij huis
- Hommel - Donder
- Hommele - Onweren
- Hommelskroet - Jeneverkruid
- Hon - Kip
- Hoonder - Kippen
- Huëve - Kleiknikker/Pottenbakker
- Huj - Hooi
- Hÿj - Vandaag
- Hüske - Toilet (buiten)
- Hörepead - Stommerik
- Ing groeëte moel hubbe - Branie-achtig gedrag
- Kaaf - Kaf
- Kalle - Praten
- Kamizool - Vest (heren)
- Kanjel - Dakgoot
- Kaves - Kafopslgplaats
- Keuëfke - Kalfje
- Kiebel - Ton
- Kieësje - Kersen
- Kippes - Kippenhok
- Kirkeschjluëtel - Sleutelbloem
- Kitsch - Klokhuis (appel)
- Klauwe - Stelen
- Klieë - Klaver
- Kloeëmel - Lor
- Kloeëte - Bedriegen
- Kloeëte - Beetnemen
- Kloeëte - Teelballen
- Kloemel - Prul
- Kloemele - Klungelen
- Klumpke - Snoepje

- Klütedrek - As
- Knepe - Stuiver (vierkantig muntj
- Knieëp - Zakmes
- Knoak - Bot
- Knoeëtj - Kraakbeen
- Knoeëtsje - Knoeien
- Koad - Touw
- Koalmet - Colmond
- Koare - Rogge
- Koeëlof - Moestuin
- Koeërlong - Misdienaar
- Koeësj - Korst
- Koel - Kolenmijn
- Koel - Mijn
- Koeleköpkes - Kikkervisje
- Koelpiet - Mijnwerker
- Koet - Snot
- Koetnel - Snotneus
- Kow - Koe
- Kowflat - Koeienvlaai
- Kraal - Collier
- Krank - Ziek
- Krauwel - Vervelend kind
- Kreem - Zeug
- Krieëkel - Krekel
- Kristelieër - Katechismus
- Kroa - Kraai
- Kroame - Rommelen
- Kroedwusj - Kruidenboeket
- Kroeëk - Kruik
- Kroeëte - Bieten
- Kroekebank - Pannenrek
- Kroenekranen - Kraanvogel
- Kroesjel - Kruisbes
- Kroesjele - Kruisbessen
- Kroetwusch - Veldboeket
- Krouwel - Vervelend kind
- Krüemel - Kruimel
- Kuj - Koeien
- Lakrits - Drop
- Lemke - Lammetje
- Lingelaam - Gammel
- Loak - Gat
- Loemel - Lor
- Loemel - Tod
- Loemele - Todden
- Loetsch - Speen
- Ludder - Ladder
- Lüëter - Zeepsop
- Mangel - Mand
- Marbel - Knikker
- Meiklökske - Lelietje-van-dalen
- Miemelen - rode bessen

- Milktuuët - Melkbus
- Moeëre - Wortelen
- Moel - Muil
- Moele - Kletsen
- Moelemaeker - Praatjesmaker
- Moelemäker - Praatjesmaker
- Moere - Wortelen
- Molt - Kneedbak (brood bakken)
- Mond - Maand
- Moos - Kool
- Mülke - Kusje
- Naas - Neus
- Nonnevot - Strik (Limburgs gebak)
- Oamezeek - Mier
- Oetsjoebe - Berispen
- Ongehoebelde - Lomperik
- Ouwhore - Bazelen
- Ouwhore - Kletsen
- Paedsboeënen - Tuinbonen
- Patsch - Pet
- Persjoenkelen - Portiuncula-aflaat verdienen
- Peuëtje - Poortje
- Pieëpel - Vlinder
- Pieëtsj - Perzik
- Pitchbloar - Bloedblaar
- Pitchbloar - Bloedbraar
- Pitchtang - Nijptang
- Ploog - Ploeg
- Poat - Poort
- Poekel - Rug
- Pool - Waterplas
- Pratsch - Modder
- Prengel - Knuppel
- Prie - Vervelend beest
- Proem - Pruim
- Proeme - Pruimen
- Pulle - Jonge hennen
- Pulle - Jonge meisjes
- Pulle - Meisjes
- Püene - Kussen
- Razele - Bibberen
- Reem - Riem
- Reep - Hoepel
- Reube - Knolletjes
- Rieërank - Bosrank
- Roetschbaan - Glijbaan
- Roetsje - Glijden
- Roevrosch - Rijk
- Röpsje - Boeren
- Schiethoeës - Bangerd
- Schink - Ham
- Schjans - Takkenbos
- Schjlamb - (Steenkool)slik

- Schjlieps - Stropdas
- Schjoepkar - Kruiwagen
- Schjtoemel - Sigarettenpeuk
- Schloebe - Pantoffels
- Schoepkar - Kruiwagen
- Schottelsplak - Vaatdoek
- Schriëkiekel - Sleedorn
- Schroebe - Schrobben
- Schwaam - Rook
- Serel - Zuring
- Sibbedeus - Onnozelaar
- Sjaap - Kast
- Sjaloës - Jaloers
- Sjans - Takkenbos
- Sjees - Rijtuig
- Sjiethoeës - Toilet
- Sjink - Ham
- Sjinoas - Deugniet
- Sjloech - Waterslang
- Sjoat - Lade
- Sjoefele - Schoffelen
- Sjoel - Bui
- Sjoele - Schuilen
- Sjoester - Schoenmaker
- Sjokkel - Schommel
- Sjokkele - Schommelen
- Sjolke - Schort
- Sjoonsreem - Schoenveter
- Sjop - Afdak
- Sjpeule - Afwassen
- Sjpronk - Afstapje
- Sjroam - Lijn
- Sjroeploemel - Dweil
- Sjróét - Kalkoen
- Sjrong - Kloof
- Sjtang - Staaf
- Sjtee - Steen
- Sjtjel - Kozijn
- Sjting - Stenen
- Sjtoemel - Peuk
- Sjtrikke - Breien
- Sjtronkel - Stronk
- Sjtrüfke - Kuifje
- Sjtub - Stof
- Sjtuk in de kloëte - Dronken
- Sjtuk in der kraag - Dronken
- Sjtüete - Opscheppen
- Sjtüte - Opscheppen
- Sjunooas - Deugniet
- Sjurgskar - Kruiwagen
- Sjäepke - Kastje
- Spasj - Plezier
- Spoar - Prei

- Spoar - Ptei
- Stieëgel - Draaihek
- Stieëvel - Laars
- Stoakes - Stookhuis
- Strapatse - Kwajongensstreken
- Stropdas - Biend
- Stub - Trui
- Tankeldroad - Prikkeldraad
- Tapieët - Behang
- Tappieët - Behang
- Tas - Kopje
- Telder - Bord
- Terf - Tarwe
- Tob - Emmer
- Toeët - Taart
- Toesje - Ruilen
- Trampele - Kuieren
- Udder - Uier
- Un - Ui
- Ungeren - Middagslaapje doen
- Unne - Uien
- Urbelen - Aardbeien
- Verkestrog - Verkensvoerbak
- Versjangelere - Vernielen
- Veut - Voeten
- Voeës - Vuist
- Voelender - Voerendaal
- Voot - Voet
- Vot mit oeëre - Domkop
- Votloak - Onbenul
- Vots - Scheet
- Vottetesj - Kontzak
- Votzeeke - Diarree
- Vreg - Brutaal
- Vrekkeling - Deugniet
- Vreutele - Vroeten
- Vreutele - Wroeten
- Vreutelen - Wroeten
- Vunkelhoot - Aanmaakhoutjes
- Vuurwietsig - Bijdehand
- Væeke - Hekje
- Vötje helle - Seksspelletje
- Wieëtschaf - Café
- Wiesvrouw - Verloskundige
- Wintergreun - Klimop
- Woag - Weegschaal
- Woeësch - Worst
- Wäeschedriever - Dwarsligger
- Zéeg - Zaag
- Zeem - Stroop
- Zeumere - Aren lezen
- Zich ensjelen - Bekvechten
- Zich vregelen - Bekvechten

- Zoerbrenne - Zure oprising
- Zungele - Tintelen

## 5 opmerkingen

- De mijnwerkers moesten tijdens hun werk altijd een helm dragen. Een voorman sprak een kompel die geen helm droeg aan: `Jong, woeë is ding patch` De man antwoordde: `Doe tege mich tich, ich tege dich tich. Woeë is ting patch` De voorman hoefde natuurlijk geen helm te dragen.
- De weg van Colmond naar Ubachsberg liep van `a ge stabbe` naar `der iezere poal` naar `t vrusche krütske` naar `i gen anker`.
- Gebruik van `op` en `in`.  
Iemand woont `op'n Berg` en iemand anders woont `i Voelender`. Natuurlijk, Ubachsberg ligt hoog en Voerendaal laag. Toch kan dat niet de enige verklaring zijn. Het dorp Epen ligt ook hoog, toch woon je niet `op lëpe`, maar `in lëpe`. In het officiële Nederlands woont iedereen `in` een plaats en nooit `op`. Verklaring
- Lang geleden had het dorp Ubachsberg geen eigen kerk. Overledenen werden begraven op het kerkhof in het veel lager gelegen Voerendaal, waar het stoffelijk overschot met paard en wagen over een slechte weg naartoe werd gebracht. Daarom werd gezegd dat de mensen van Ubachsberg drie keer doodgingen. Eerst ging je dood `oppen Berg`, dan werd je doodgerammeld op de kar tijdens de rit naar Voerendaal en tenslotte verdrong je in het onder water gelopen graf in `Voelender`.
- Ubachsberg is het hoogst gelegen dorp van Nederland en maakt deel uit van de gemeente Voerendaal. Het gehucht Colmond hoort bij Ubachsberg.

Dit woordenboek 'Ubachsbergs' is samengesteld door bezoekers van [www.mijnwoordenboek.nl](http://www.mijnwoordenboek.nl). Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.